

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора педагогічних наук, професора, Ульянової Вікторії Станіславівни
про дисертацію **Чень Хуейхуей**

**«Розвиток музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга
половина ХХ – початок ХХІ століття)»**,

подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дослідження. Нові світові реалії потребують від вищої освіти підготовки фахівців з високим рівнем духовної культури, що здатні до демократичних форм організації влади й управління, конструктивного утвердження ринкових відносин, до свідомого й відповідального самовизначення, самостійного вибору та реалізації власного життєвого шляху. На особливу увагу в цьому контексті, на наш погляд, заслуговує процес модернізації музично-педагогічної освіти, оскільки сьогодні чи не одне з головних місць у документах ЮНЕСКО, Ради Європи, ЄС та інших міжнародних організацій посідають питання фундаменталізації мистецької освіти як такої, що має потужний потенціал у розв'язанні цілого ряду проблем сучасного людства як культурно-політичних, так і суто педагогічних. Розвиток музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) зумовило організацію спеціальних соціальних інститутів та культурних закладів з метою створення, вдосконалення та опанування професійних норм творчості. У ХХ ст. професійне музичне мистецтво європейської традиції активно культивувалося в інших регіонах світу, наприклад, в Азії. Виявлення специфіки асиміляції цього різновиду мистецтва в неєвропейських суспільствах потребує дослідницької уваги, оскільки надає можливості прогнозувати шляхи подальшого розвитку та пропонувати засоби оптимізації означеного процесу. Аналіз досвіду Китаю в підготовці майбутніх учителів музики заслуговує на особливу увагу, бо внесок цієї країни в розвиток музично-педагогічної освіти є досить значним.

Аналізуючи проблеми розвитку китайської музично-педагогічної освіти, дослідниця виокремлює низку суперечностей – між тенденцією інтеграції систем музично-педагогічної освіти КНР та України до світового освітнього простору й потребою у збереженні національних освітньо-культурних традицій; між прагненням китайських та українських педагогів використовувати досягнення зарубіжної музично-педагогічної думки та недостатньою поінформованістю відносно можливості застосування теоретико-методичних ідей другої половини ХХ століття); між переважною опорою китайських та українських учителів на традиційні ідеї музичної педагогіки та недостатньою увагою до педагогічного потенціалу альтернативних музично-педагогічних ідей розвитку другої половини ХХ століття; між об'єктивною цінністю ряду ідей розвитку музичної педагогіки другої половини ХХ – початку ХХІ століття та

неготовністю китайських та українських педагогів сприйняти та реалізувати їх на практиці.

Тож вибір теми дослідження є слушним і зумовлений об'єктивними потребами дослідження проблеми розвитку музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина XX – початок XXI століття).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація Чень Хуейхуей має чітку структуру, складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел до кожного розділу (324 найменувань, із них – 245 іноземними мовами). Загальний обсяг роботи становить 229 сторінок, основний зміст викладено на 161 сторінці.

Метою дослідження є розкриття теоретичних питань й узагальнення досвіду розвитку музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина XX – початок XXI століття) для визначення напрямів взаємного використання педагогічно цінних здобутків у сучасних умовах. Авторкою поставлено низку дослідницьких завдань, спрямованих на досягнення поставленої мети, визначено об'єкт і предмет дослідження.

Достовірність результатів дослідження забезпечена опорою на наукову методологію, вихідні теоретичні положення і понятійно-термінологічний апарат, багаторічним вивченням проблеми, використанням комплексу взаємопов'язаних методів дослідження, адекватних його об'єкту, предметів та завданням, узагальненням досвіду організації музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина XX – початок XXI століття)» та визначення перспективного напрямку розвитку музично-педагогічної освіти в закладах вищої освіти України та Китаю.

Щодо наукової новизни дослідження, то дисертанткою здійснено *цілісне дослідження* проблеми розвитку музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина XX – початок XXI століття) та визначено методологічні підходи дослідження: системний, синергетичний, історико-культурологічний, цивілізаційний, антропологічний, аксіологічний, парадигмальний, компаративний, параметричний, підхід загального соціального контексту, інтонаційний тощо; *обґрунтовано* етапи розвитку музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина XX – початок XXI століття): перший етап – упровадження в освітній процес музично-педагогічної освіти елементів, які надають їй системного характеру (кінець 70-х – 90-ті рр. XX ст.); другий етап – реформуванням діючої у 1980–90-ті рр. освітньої системи (кінець 1990-х рр. – 2001 р.); третій етап – цифровізація музично-педагогічної освіти (2001 р. – по теперішній час); *визначено зміст* (навчальний план підготовки вчителя музики складається з 5 блоків дисциплін: обов'язкові, загальноосвітні, обов'язкові музичні, регіональні дисципліни, дисципліни за вибором), *форми* (денна форма навчання; самонавчання; заочне навчання; денне навчання для дорослих; вечірне навчання; курси, що проводяться під час зимових та літніх канікул; система дистанційного навчання на основі радіо та сучасних електронних засобів комунікації) та *методи* (метод правильного співу, метод правильної вимови, метод управління голосом, метод лістингу музичного інструменту

тощо) розвитку музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина ХХ – початок ХХІ століття); *виокремлено* перспективні напрями розвитку музично-педагогічної освіти в закладах вищої освіти України: інтенсифікація наукового пізнання у галузі музично-педагогічної освіти для уточнення ідеального уявлення про цю систему в сучасних умовах; розробка національної концепції музично-педагогічної освіти, яка б задавала загальні стратегічні орієнтири її побудови на різних рівнях та ступенях освіти з урахуванням прогресивного світового досвіду та національних культурних традицій; конкретизація даної концепції у шкільній програмі з урахуванням специфічних особливостей та можливостей регіонів, поєднання традицій та інновацій у музичній педагогіці; погодження програм підготовки вчителів музики з програмами загальної музичної освіти з орієнтацією на антропологічні основи освітнього процесу та прогресивні тенденції його розвитку.

Подальшого розвитку набули наукові положення про зміст, форми та методи підготовки майбутніх учителів музики в закладах вищої освіти КНР. До наукового обігу введено невідомі та маловідомі джерела китайською (32) мовою, окремі факти й положення, пов'язані з розв'язанням досліджуваної проблеми.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом.

Здобувач на достатньому науковому рівні обґрунтувала вибір теми, її актуальність, визначила мету, завдання, об'єкт, предмет, концепцію, методологічні й теоретичні основи, аргументувала використання обраних методів дослідження.

У вступі обґрунтовано вибір теми та її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, представлено методи наукового дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне й практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

Перший розділ «*Теоретичні основи розвитку музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)*» присвячено стану вивчення досліджуваної проблематики; визначено основні напрями її розроблення у світовому й вітчизняному науковому дискурсі; проаналізовано джерельну базу дослідження; схарактеризовано особливості розвитку музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)»; розкрито періодизацію музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)».

У другому розділі «*Досвід організації музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)*» авторкою проаналізовано зміст, форми і методи розвитку музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)»; розкрито можливості використання прогресивного китайського позитивного досвіду розвитку музично-педагогічної освіти в закладах вищої освіти України.

На нашу думку, висновки до розділів і загальні висновки є чіткі та логічно аргументовані, містять коректні узагальнення. Їх зміст переконує у

тому, що дисертантка досягла сформульованої мети дослідження і виконала поставлені завдання..

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових виданнях. Основний зміст і результати дослідження подано у достатній кількості наукових і навчальних публікацій (в 16 наукових працях, із них: 3 статті опубліковано в провідних наукових фахових виданнях України, 5 – у міжнародних періодичних виданнях, 8 тез доповідей у збірниках матеріалів наукових конференцій), що відповідає чинним вимогам щодо опублікування результатів дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Ідентичність змісту автореферату й основних положень дисертації.

Структурна побудова, зміст, висновки, що викладені в авторефераті, повністю відображають основні положення дисертації.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна праця відповідає спеціальності за якою вона подана до захисту. Структурна композиція дисертації, її зміст, висновки, що викладені також і в авторефераті, повністю відображають основні положення дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих дисертанткою результатів, слід назвати деякі **дискусійні положення**, а також висловити окремі побажання:

1. Вважаємо за доцільне у підрозділі 1.1 представити аналіз загального стану розроблення проблеми музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)» у наукових розвідках дослідників.

2. У вступі дисертаційного дослідження авторкою на основі системного аналізу наукової літератури та нормативних документів виокремлено суперечності, які, на думку дослідниці, мають місце в музично-педагогічній галузі. Вважаємо, що вартувало б уточнити, чи вдалося дисертантці розв'язати означені суперечності у процесі дослідження.

3. У підрозділі 2.1. авторка перелічує низку дисциплін, викладання яких забезпечує процес підготовки майбутніх учителів музики у Китаї. На наш погляд, дисертаційна праця значно виграла б, аби Чень Хуейхуей більш детально проаналізувала змістові особливості цих дисциплін, їхні відмінності чи елементи тотожності, ймовірно – у формі порівняльної таблиці, тим більше, що проблема їхньої термінологічної і змістової диференціації в українській освіті нині існує.

4. Можна загалом погодитися з авторською періодизацією етапів генезису розвитку музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): перший етап – кінець 70-х – 90-ті рр. ХХ ст.; другий етап – кінець 1990-х рр. – 2001 р.; третій етап – 2001 р. – по теперішній час, утім треба було чіткіше обґрунтувати назви виділених етапів.

5. Відповідно до третього завдання, дисертантка визначила зміст, форми та методи розвитку музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина ХХ –

початок XXI століття). Однак при цьому недостатньо визначені особливості розвитку музично-педагогічної освіти в КНР (друга половина XX – початок XXI століття) та не конкретизовано, які форми та методи розвитку музично-педагогічної освіти в КНР використовувалися на визначених трьох етапах.

Проте, висловлені зауваження не знижують якості й практичного значення дисертації, мають здебільшого рекомендаційний характер і не впливають на загальний позитивний висновок оцінки проведеного дослідження.

Загальний висновок та оцінка дисертації.

Дисертаційна робота Чень Хуейхуей «Розвиток музично-педагогічної освіти в КНР та Україні (друга половина XX – початок XXI століття)» є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що відповідає вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри музично-інструментальної підготовки вчителів
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Підпис *Вікторія Ульянова*
Засвідчую *В. Коозет*
Начальник відділу кадрів
« ____ » _____ 20 ____ рік

Вікторія УЛЬЯНОВА